

INFORMATOR ANTYKORUPCYJNY- DODATEK DLA PRACOWNIKÓW/ KONTRAHENTÓW/ KLIENTÓW SZPITALA POWIATOWEGO IM. ALFREDA SOKOŁOWSKIEGO W ZŁOTOWIE DOTYCZĄCY ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Obok relacji na styku personel-pacjent, głównym obszarem, w którym w polskiej ochronie zdrowia występuje korupcja są **zamówienia publiczne**. Zamówienia publiczne to szczególny obszar działania szeroko rozumianych jednostek publicznych, który w szczególności powinien się kierować zasadą konkurencyjności. Ma ona gwarantować racjonalne wydatkowanie publicznych pieniędzy, czyli uzyskiwanie możliwie wysokiej jakości usług w zamian za możliwie niską cenę. Z perspektywy publicznej dodatkowym gwarantem racjonalności i legitymizacji decyzji podejmowanych na rynku zamówień publicznych jest transparentność. Transparentność jest także podstawowym warunkiem skutecznego przeciwdziałania korupcji. Każdy podmiot starający się o kontrakty publiczne powinien mieć zapewniony dostęp do rynku zamówień publicznych na równych zasadach. A wszystkie okoliczności, działania, mechanizmy (na przykład rozwiązania prawne) ograniczające swobodny dostęp do rynku zamówień publicznych powinny być uznane za czynnik sprzyjający partykularyzmowi, a w ostatecznym rozrachunku – korupcji.

Właściwy, ograniczający wystąpienie ryzyka korupcji system zamówień publicznych, powinien:

- opierać się na możliwie obiektywnych kryteriach oceny ofert;
- dostępne publicznie i bogate w informacje o przedmiotach zamówień, procedurach wyboru, oceny i realizacji publicznych kontraktów;
- zapewniać uczestnikom rynku odpowiedni czas na składanie ofert;
- umożliwiać prowadzenie skutecznej kontroli realizacji procedur zamówień i wykonywania kontraktów;
- obejmować szkolenia i odpowiednie przygotowanie funkcjonariuszy publicznych odpowiedzialnych za organizację zamówień.

Korupcja może mieć postać zarówno wertykalną jak i horyzontalną. W pierwszym przypadku polega na tajnych, wertykalnych relacjach pomiędzy jednym lub kilkoma oferentami oraz urzędnikiem udzielającym zamówienia publicznego, które prowadzą do konfliktu interesów, przekupstwa lub łapownictwa. W drugim przypadku zachodzi relacja horyzontalna pomiędzy oferentami, zmierzająca do ograniczenia konkurencji, w taki sposób, że narusza to publiczny interes. Wykonawcy wchodzą w porozumienie celem wpłynięcia na decyzję zamawiającego tak, aby była korzystna dla jednego z członków porozumienia. W sferze zamówień publicznych skazuje się cztery główne formy korupcji:

- „ustawienie” przetargu,
- łapówka,
- konflikt interesów,
- inne uchybienia związane z zamierzonym brakiem prowadzenia odpowiedniej kontroli lub ignorowaniem/tolerowaniem przypadków niegospodarności.

Wskaźniki dostarczające informacji na temat prawidłowości przebiegu procedury udzielenia zamówienia publicznego, których występowanie może wskazywać na prawdopodobieństwo zaistnienia korupcji w danym zamówieniu publicznym. 27 wskaźników **tzw. czerwonych flag** obejmuje:

1. „Silną bezwładność” zamawiającego w doborze zespołu oceniającego ofertę (skład komisji przetargowych pozostaje niezmienny);
 1. Konflikt interesu członków zespołu oceniającego;
 2. Wiele punktów/osób kontaktowych;
 3. Biuro kontaktowe niepodporządkowane wykonawcy zamówienia;
 4. Osoba kontaktowa nie jest zatrudniona przez wykonawcę;
 5. Treść dokumentacji przetargowej (np. wskazanie na nazwę produktu, niestandardowe kryteria oceny ofert) preferująca konkretnego wykonawcę;
6. Skrócony termin składania ofert;
7. Zastosowanie procedur przyspieszonych;
8. Wyjątkowo duży rozmiar zamówienia publicznego;
9. Czas na składanie ofert niezgodny z minimalnym terminem przewidzianym w obowiązujących przepisach prawa;

10. Akceptowanie ofert złożonych po terminie;
11. Ilość złożonych ofert;
12. „Fikcyjne” oferty (oferty pochodzące od nieistniejących firm);
13. Odwołania składane przez niewybranych oferentów;
14. Udzielone zamówienie obejmuje elementy nieprzewidziane uprzednio w specyfikacji zamówienia;
15. Istotne zmiany w zakresie lub kosztach zamówienia po jego udzieleniu;
16. Powiązania między oferentami osłabiające konkurencję;
17. Wszystkie złożone oferty przewyższają szacunkową wartość zamówienia;
18. Żaden oferent lub nie wszyscy oferenci zostali poinformowani o wyborze zwycięskiej oferty i uzasadnieniu udzielenia zamówienia;
19. Dokumenty związane z udzieleniem zamówienia nie są dostępne publicznie;
20. Niespójności w prezentowanych danych na temat zatrudnienia i obrotów wykonawcy;
21. Zwycięski wykonawca nie jest członkiem Izby Gospodarczej;
22. Procent dofinansowania unijnego;
23. Procent współfinansowania przez (inne) państwo członkowskie;
24. Stopień wypełnienia przez zamawiającego informacji w ogłoszeniu o zamówieniu;
25. Świadectwo z audytu/kontroli wystawione przez nieznanego audytora bez wymaganych poświadczeń;
26. Negatywne doniesienia mediów na temat zamówienia.